

Her Yıl 12 Milyon Hektar Toprak Yok Oluyor

Dünya genelinde kuraklık ve çölleşme nedeniyle her yıl yaklaşık 12 milyon hektar toprak yok oluyor. - 17.06.2019

Dünya genelinde her yıl 12 milyon hektar toprağın kaybına neden olan kuraklık ve çölleşme, ekilebilir toprakların kaybını, kıtlığı, zorunlu göç ve çatışmaları artırarak 1,5 milyar kişiyi tehdit ediyor.

AA muhabirinin, Dünya Çölleşme ve Kuraklıkla Mücadele Günü kapsamında çölleşme tehdidinin yol açtığı sorunlar ve buna karşı yürütülen mücadeleye yönelik Birleşmiş Milletler (BM) verilerinden derlediği bilgiye göre, BM kararıyla 1994'ten bu yana her yıl 17 Haziran, Dünya Çölleşme ve Kuraklıkla Mücadele Günü olarak kutlanıyor.

BM Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesinin (UNCCD) 25'inci yıl dönümü dolayısıyla bu yılki etkinliklerde “25 Yıl - Geleceği birlikte büyütelim” teması ön plana çıkarılacak.

Dünyada yaklaşık 170 ülke çölleşme, arazi bozulumu ve kuraklıktan etkileniyor. Orman yangınları, sıcak hava dalgaları, kitlesel göçler, su baskınları, deniz seviyesinin yükselmesi, gıda ve su güvensizliği kuraklığı tetikleyen önemli etkenler.

Ayrıca hızlı nüfus artışı ve değişen tüketim modellerinin sınırlı toprak kaynakları üzerinde aşırı baskısından dolayı dünyadaki ekilebilir toprakların yüzde 30'u değer kaybediyor.

Dünya genelinde özellikle yoksul ülkelerde olmak üzere artan kuraklık ve çölleşme 12 milyon hektarlık alanı yok ediyor.

Kıtlık, zorunlu göç ve çatışmalar 1,5 milyar kişiyi etkiliyor

Dünya genelinde 1,5 milyar kişi çoraklaşan tarım arazilerinde kıtlık tehdidiyle karşı karşıya.

Ayrıca BM'ye göre, kuraklık, toprak bozulumu ve çölleşme gibi nedenler yüzünden küresel ekonominin 2050 yılına kadar yaklaşık 23 trilyon dolar zarar etmesi öngörülüyor.

Yaklaşık 120 ülkeyi arazi bozulmasını ve çölleşmeyi durdurma konusunda destekleyen BM, bu ülkelerde, yoksulluğun ortadan kaldırılması, cinsiyet eşitliğinin sağlanması, temiz suya erişim, ekonomik büyüme ve iklim konularında da gelişme sağlanmasını hedefliyor.

Küresel olarak çölleşme, ülke içinde yerlerinden edilmiş kişilerin ve zorunlu göçmenlerin artışına, radikalleşme ve aşırılığa veya hayatta kalmak için kaynaklara dayalı savaşlara neden oluyor.

İklim değişikliğinin etkilerinden kaynaklanan aşırı ve değişken hava olayları, özellikle “Sahel” olarak bilinen Sahra Çölü'nün kuzey bölümündeki yarı kurak kesim ve Güney Asya gibi bölgelerde yoksulluğun daha ciddi boyutlara gelmesine yol açıyor.

Afrika'nın kuru bölgelerindeki ve Karayipler ile Pasifik'teki adalarda kırılgan ekosistemler de nüfus artışı ve iklim değişikliği ile karşı karşıya. Topraktan verim alınamaması ve su kıtlığının neden olduğu açlık ve yoksulluk, zorunlu göç ve çatışmalar için zemin oluşturuyor.

Gelecek yıl 60 milyon kişinin göç etmesi bekleniyor

BM tahminlerine göre, 2020 yılında 60 milyon kişi Sahra Altı Afrika'nın ıssız bölgelerinden Kuzey Afrika ve Avrupa'ya göç edecek.

Önlem alınmaması halinde ise 2050 yılına gelindiğinde 200 milyon kişinin kalıcı olarak yerinden edileceği uyarısı yapılıyor. Bu bağlamda, BM'nin yürüttüğü Afrika Orman Restorasyon Girişimi kapsamında, 2030 yılına kadar 100 milyon hektar bozulan ve deforme olan arazinin rehabilite edilmesi hedefleniyor.

Ayrıca sınır ötesi su kaynaklarındaki iş birliği eksikliği nedeniyle artan çölleşme ve arazi bozulması nedeniyle Afrika'da birçok ülke arasında savaş riskinin tırmanacağı iddia ediliyor.

Arazi bozulumu ve kuraklık, gıda güvensizliği, göç ve işsizlikle yakından bağlantılı zorluklar olarak öne çıkıyor. Dünya çapındaki çevresel zorlukların sonucu olarak uluslararası göçmenlerin sayısı 2000 yılında 173 milyon iken 2015'te 244 milyona

yükseldi.

“Asya'nın Aralı”nı kurtarma planı

Topraklarının 1,7 milyar hektarı ya kurak ya yarı kurak ya da kuru nemli olan Asya, kuraklık ve çölleşmeden en çok kişinin etkilendiği kıta.

Birçok çöle ev sahipliği yapan kıtadaki en büyük çöl Gobi. Yaklaşık 1 milyon 500 bin kilometrekare genişliğiyle Gobi aynı zamanda dünyadaki en büyük çöllerden biri.

Asya'da bir zamanlar dünyanın en büyük 4'üncü gölü olan Aral'ı besleyen Emuderya ve Sirderya ırmaklarının Sovyetler Birliği döneminde pamuk tarlalarına akıtılması sonucu göl, 1960'lı yıllardan itibaren kurumaya başladı.

Dünyanın en büyük çevre felaketleri arasında gösterilen Aral Gölü'nün çekilmesiyle 54 bin kilometrekare alanda oluşan tuzlu kum, bölgeyi büyük bir çevre felaketiyle karşı karşıya bıraktı.

Şimdiye dek havzadaki durumun iyileştirilmesi için 5,5 milyar dolar değerinde birçok proje hayata geçirildi ve gölün kuruyan dibinde 350 bin hektarlık alanda ağaçlandırma çalışmaları yürütülüyor.

Afrika'nın üçte ikisi çöl veya kurak alan

Çölleşme ve kuraklık gibi çevresel sorunların yaşandığı bölgelerin başında Afrika kıtası geliyor.

UNCCD'ye göre, üçte ikisi çöl veya kurak alan olan Afrika'da 184 milyon kişinin bozulmuş tarım alanında yaşadığı tahmin ediliyor.

Son yıllarda kuraklığın özellikle etkisini gösterdiği Afrika Boynuzu ve Sahel bölgesinde doğal kaynaklara bağımlı olan halk, fakirlik ve sosyoekonomik şartların kötüleşmesiyle mücadele ediyor.

Afrika ayrıca 9 milyon kilometrekarelik yüz ölçümüne sahip, dünyanın en büyük sıcak çölü Sahra'ya da ev sahipliği yapıyor. 10 bin yıl önce yeşil ve bereketli bir tropik bölge olan Sahra'nın zamanla çöle dönüştüğü biliniyor.

Öte yandan, Pasifik Okyanusu'ndaki bir iklim salınımı olan El Nino'nun Afrika boyunca şiddetli sıcak hava dalgasına yol açmasıyla da bölgedeki yağış miktarı azaldı. Kıtadaki milyonlarca kişi, özellikle El Nino'dan sonra ortaya çıkan kuraklık nedeniyle ağır açlık ve insani krizin pençesine düştü.

Türkiye 1998'de UNCCD'ye taraf oldu.

Birleşmiş Milletler Çölleşme İle Mücadele Sözleşmesi 14-15 Ekim 1994'te imzalandı ve 26 Aralık 1996'da resmen yürürlüğe girdi.

Sözleşme ile çölleşmenin küresel ölçekte ne durumda olduğunu ortaya koyma, ülkeleri çölleşme ile mücadele konusunda çalışmaya teşvik etme, çölleşmeden etkilenen ülkelerde sürdürülebilir kalkınmanın sağlanmasına katkıda bulunma, ülkeler arasında bu konudaki iş birliğini geliştirmek çalışmaları desteklemek için ulusal ve küresel fonları harekete geçirme amaçlanıyor.

Türkiye, 2018 yılı itibarıyla toplam 197 ülkenin taraf olduğu UNCCD'ye, 31 Ağustos 1998'de katıldı.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA